

PEL CIBERESPAI

Barcelona i comarques

CARLO ANDREOLI

vespito@vespito.net

El *Corpus literari ciutat de Barcelona* és una web amb un objectiu prou ambiciós: aplegar ressenyes, rigorosament en català, de tots aquells llibres que tenen Barcelona com a escenari.

Els autors es classifiquen segons hagin escrit en llengua catalana, en castellà o en una altra llengua estrangera i cadascú té una pàgina.

Nascuda ja fa un parell d'anys, aquesta web ha anat augmentant el número de fitxes de forma regular, i ara és una notable eina de documentació sobre la Barcelona literària.

A la pàgina de cada autor hi ha espai per a una biografia, una sinopsi dels seus llibres barcelonins, un recull d'articles apareguts en premsa sobre ell o els seus llibres i enllaços a Internet. No totes les fitxes estan acabades, però la informació oferta és més que suficient per iniciar un veritable viatge literari a la xarxa.

Hi trobem des d'autors tan barcelonins com ara Juan Marsé, Eduardo Mendoza, Terenci Moix, Miquel de Pedrolo i Mercè Rodoreda amb els seus (principals) llibres, fins a d'altres que no ho són gens, com ara Bernardo Atxaga, Jean Genet i André Pieyre de Mandiargues.

Qui reuneix tota aquesta informació és Joan Ducròs, que dins de la seva web ha creat també el fòrum *Barcelona literària*, on tothom pot participar amb el correu electrònic.

LA WEB DE LES COMARQUES

A propòsit de viatges literaris, val la pena parlar d'*Un viatge literari per les comarques de Catalunya*, una web realitzada l'any 1997 gràcies al treball d'Elena Vicioso Martínez i a una llicència per a estudis concedida pel departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, i que recull textos literaris dividits per comarques.

Hi ha molta poesia (Joan Maragall, Josep Carner, Miquel Arimany), però també extractes de llibres d'autors tan diversos com ara Camilo José Cela, Jaume I el Conqueridor, Josep Pla, Josep Maria Espinàs, i, després, cançons populars i llegendes.

És una web sense floritures de disseny ni fotos impressionants, amb finalitats escolars, però molt correcta, amb una introducció historicogeogràfica de cada comarca i, sobretot, abundant i interessant material literari. Com sempre, i com ha de ser, són tots els que estan però no estan tots els que són.

www.xtec.es/~jducros/index.html
www.xtec.es/~evicioso/index.htm

TEMPERA TEMPS

Lliçons apreses aquí?

VÍCTOR ALBA

Ja és sabut que tenim una memòria escadussera. Ni tan sols de les coses que hem llegit al diari ens en recordem, al cap de poc. Per això les crítiques i presentacions de llibres, les crítiques de música i d'art tenen poca influència. És el boca a boca –sense segones intencions, eh!– allò que sembla quedar més en la memòria. I ara que ja gairebé no hi ha penyes, ni aquest mitjà funciona gaire.

Per això no ens hem fixat que el ministre d'Afers Estrangers de Barak, a Israel, Schlomo Ben-Ami, es negà a formar part del govern de Sharon, el provocador de Jerusalem fa poc, l'autor de les matances al Líban abans i a Gaza ara.

Però és interessant recordar que Ben-Ami fou ambadorador d'Israel a Madrid, fa uns anys. I que abans i després havia estat professor a Oxford i a Tel-Aviv. I que va escriure uns quants llibres sobre l'experiència espanyola (un d'ells publicat per la Universitat d'Oxford, i els altres per editorials israelianes i traduïts per les d'aquí). La seva tesi doctoral, a Oxford, versava sobre els orígens de la Segona República. I aquí publicà un llibre sobre la història de l'Estat d'Israel, i

altres llibres sobre Primo de Rivera i Franco, amb títols ben significatius: *La dictadura de Primo de Rivera* i *La revolución desde arriba: España, 1936-1979*.

La tesi general de Ben-Ami és que Primo de Rivera, el pare, volgué canviar la somnolència dels governs per assimilar Espanya, en certa mesura, amb la Itàlia de Mussolini. I que Franco, a fi de comptes, va ser un continuador de Primo de Rivera, el pare. Aquest volia preparar el canvi cap a un *Nuevo Estado*. Fou l'abandó del perfil exclusivament conservador i antiobrers de la dictadura (recordeu que Puig i Cadafalch, president de la Mancomunitat, anà a acomiadar el general a l'estació de França, ja donat el cop), per fer aquí el que el Duce havia fet allà, allò que en determinà la caiguda.

Amb Franco, la cosa començà igual: servei a les for-

El polític i historiador Schlomo Ben-Ami

ces conservadores (recordeu els catalans de Franco, tots de la Lliga, del Foment de Treball Nacional i de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre), i evolucionà en certa manera igual: desig d'imitar el feixisme –més que nazisme– i la necessitat, per això, de captar la classe obrera (no oblideu que la Seguretat So-

cial, que la República no havia establert, la va fundar Franco). Aquesta tendència a la imitació condicionada pot veure-la ben clara en un bon llibre d'Àngel Viñas, *Franco, Hitler y el estallido de la*

Guerra Civil (Alianza Editorial). És un llibre molt documentat, on es recorden les complicitats franconazis que els aliats, obsessionats amb la guerra freda, oblidaren després del 1945 i que a casa nostra hem enterrat amb el truquet de la Transició.

És interessant preguntar-se si Ben-Ami, per refusar entrar en el govern de Sharon, no ha recordat els seus estudis sobre Primo de Rivera i Franco, i si, amb aigua al vi, no creu que Sharon forma part de la mateixa constel·lació política que els dos personatges dictatorials espanyols. La biografia de Sharon autoritzaria a pensar-ho. Però Ben-Ami, polític, a més d'historiador, s'ha guardat prou d'explicar les raons profundes de la seva negativa (vull dir les que jo li atribueixo aquí, i que potser no són les reals).

Chapeau, que diuen els francesos.

ERUDITS D'AQUÍ

Miquel Sánchez, de Cerdanyola

ALBERT MANENT

Aquest enginyer tècnic industrial i doctor en història moderna s'ha dedicat especialment a la història medieval a través d'estudis rigorosos i amb documents de primera mà sobre la vida pagesa al Vallès meridional, entre els segles X i XVII. El darrer fruit d'aquesta esplèndida recerca és l'obra *Can Fatjó del Molí, 1144-1987. Nou segles d'història d'un mas de*

Cerdanyola (Cerdanyola, 1999). Aquesta masia és avui el centre del Parc Tecnològic del Vallès.

Miquel Sánchez i González va néixer a Cerdanyola el 1943 i entre el 1977 i el 1984 publicà set volums sobre la història del seu poble, reivindicant, d'entrada, la correcció del topònim, que el franquisme havia convertit en *Sardanyola*. Són els següents: *El topònim Cerdanyola* (1977), *La Cerdanyola prehistòrica i antiga* (1978), *Síntesi d'història de Cerdanyola* (1979), *La geografia de Cerdanyola i la rodalia* (1980), *La Cerdanyola medieval* (1981), *La Cerdanyola moderna* (1982), *La Cerdanyola contemporània* (1983) i *Toponímia de Cerdanyola* (1984). Curiosament totes aquestes obres van ser editades pel mateix autor, l'historiador per antonomàsia de la població, que el 1977 va organitzar el Grup d'Estudis Cerdanyolencs Les Feixes i ha col·laborat a tota la premsa de la seva vila, des de *Revista de*

Sardanyola fins a *El diari de Cerdanyola*, però també a *El 9 Nou*, etcètera. Com a cronista periodístic, s'ha preocupat sobretot per la defensa del territori, del patrimoni i el respecte a la natura i a combatre l'especulació urbanística. Activista cultural, ha format part d'Òmnium Cultural, Rialles, la Fundació Bosch i Cardellach...

El seu polifacèticisme l'ha dut a conrear la poesia, en castellà: *Un dia o una vida* (1982) i *30 sonetos* (1984); i, en català: *Encenalls d'un vertigen solitari* (Petrer, 1992), *Partences* (Santa Bàrbara, 1977) i *Postals Rosselloneses* (Perpinyà, 1997). I encara ha editat un llibre tècnic, *Ingenieria del feltro papeler* (Madrid, 1987) i un d'excursionisme: *Camins. Excursions per Collserola* (Abadia de Montserrat, 1998).

Miquel Sánchez explica que l'accés als anys setanta a l'arxiu privat de Jaume Mimó i Llobet, alcalde republicà de Cerdanyola, li va obrir les

portes de la investigació històrica, que, com hem dit, s'estén fins a Sant Cugat del Vallès, Rubí, Ripollet, Sant Quirze, Montcada i Reixac i les serres de Collserola i de Galliners. I fruit d'aquesta dedicació són els següents llibres: *El Vallès, fa mil anys* (1987), *Orígens històrics del Vallès (segles X-XI)* (1992), *La Segona República i la Guerra Civil a Cerdanyola* (Abadia de Montserrat, 1993), *Sant Iscle de les Feixes: història d'una parròquia de muntanya (segles X-XIX)*, extens treball dins un volum sobre el mil·lenari de les Feixes (Barcelona, 1996) i *Cerdanyola abans-d'ahir* (1997), llibre de fotografies antigues. Miquel Sánchez té en premsa treballs sobre velles masies del Vallès, molins, el conreu del safrà a Cerdanyola, pagesos i ramaders dels segles XII-XIV i el llibret *El Cister. I al principi fou Valladurga*, un desaparegut monestir del segle XII, que publicarà Cossetània, de Valls.

<http://www.vespito.net>

Ajuda a superar absències d'esperit crític.
La lectura de llibres en potencia l'efecte.
Feu-ne un ús massiu.
No té contraindicacions.